

Dosarul nr.3ra-457/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: R.Berdilo)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: B. Bîrcă, O. Cojocaru, S. Iorgov)

ÎNCHEIERE

17 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Mariana Pitic
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Olga Oarza împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 4 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 11 septembrie 2017, Olga Oarza a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei.

În motivarea acțiunii în contencios administrativ reclamanta a indicat că, a activat în organele procuraturii în perioada 3 octombrie 1994 și până la 29 octombrie 2004 în diferite funcții, iar anterior a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne în calitate de anchetator, fapt necontestat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

A menționat că începând cu anul 2004 și până în anul 2011 a beneficiat de pensia pentru vechime în muncă, în mărime de 80% din salariul mediu lunar conform funcției deținute, cu respectarea obligatorie a principiului recalculării, la majorarea salariului procurorului în exercițiu.

A relatat că Casa Națională de Asigurări Sociale, din motive neîntemeiate, la momentul respectiv nu a efectuat recalcularea pensiei, astfel a lipsit-o de dreptul dobândit de recalculare a pensiei, stabilindu-i-se mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 1 aprilie al fiecărui an.

La 21 august 2017 s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă, solicitând recalcularea pentru vechimea în muncă, ținând cont de

majorarea salariului procurorului, însă prin răspunsul nr. O-1602 din 7 septembrie 2017, cererea a fost respinsă, indicându-se că potrivit prevederilor Legii nr. 56 din 9 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, a fost modificat art. 73 al Legii nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură. Potrivit acestor modificări, procurorii pensionați nu mai beneficiază de dreptul la recalcularea pensiei odată cu majorarea procurorului în exercițiul funcției.

A considerat că cererea depusă, întrunește condițiile de fapt și de drept pentru a fi satisfăcute integral cerințele cu privire la recunoașterea ca neîntemeiat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale la cererea prealabilă și în vederea restabilirii dreptului de recalculare a pensiei de procuror, precum și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula pensia de procuror, începând cu 5 aprilie 2013.

Reclamanta și-a întemeiat prezenta cerere de chemare în judecată în baza Legii nr. 902 din 29 ianuarie 1992, Legii cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995, Legii contenciosului administrativ, în vigoare la acel moment, Legii cu privire la salarizarea în sistemul bugetar nr. 355 din 23 decembrie 2005, Legii nr. 37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar și art. 8-10, 14-15 ale Codului civil.

La fel, a specificat că dreptul la pensie cu aplicarea principiului recalculării ei la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu este menținut atât prin normele legale, cât și de instanța de jurisdicție constituțională.

A solicitat recunoașterea ilegalității deciziei nr. O-1602/17 din 7 septembrie 2017 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, repunerea în dreptul lezat și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i recalcula și a-i achita pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului în exercițiu, cu recalcularea acesteia, în cazul majorării generale a salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie.

Prin hotărârea din 4 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată a fost admisă. A fost anulată decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. O-1602/17 din 7 septembrie 2017 și a fost repusă Olga Oarza în dreptul lezat de recalculare a pensiei pentru vechime în muncă în dependență de majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută și data ieșirii la pensie. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite pensia pentru vechime în muncă Olgăi Oarza, începând cu 5 aprilie 2013 și continuând recalculul cu următoarele majorări, ținându-se cont de majorarea generală a salariului procurorului în exercițiu pe perioada de pensionare și de funcția deținută la data ieșirii la pensie.

La 11 aprilie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii din 4 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 29 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 4 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut prevederile art. 123 alin. (6) Cod de procedură civilă, art. 47 din Constituție, art. 2 alin. (1) – (3), 9 lit. a), 14, 15 alin. (1), 34 alin. (1) ale Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998, art. 34 din Legea cu privire la Procuratură nr. 118 din 14 martie 2003, art. 60 alin. (1), 63 alin. (1), 73 alin. (8) ale Legii nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, art. 47 lit. e) din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998 (în redacția Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 187 din 15 iulie 2010), precum și art. 6 alin. (1)-(4) Cod civil.

Totodată, a remarcat că Olga Oarza activând în funcție de procuror și având vechimea necesară în muncă, întrunește condițiile legale la recalcularea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă în cazul majorării generale a salariului procurorului, pe când Casa Națională de Asigurări Sociale neîntemeiat a stabilit mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 1 aprilie a fiecărui an.

La caz, Colegiul Curții de Apel Chișinău a notat că Olga Oarza a dobândit dreptul la pensie în anul 2004, în condițiile prevederilor Legii nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură.

Instanța de apel a accentuat că dreptul Olgăi Oarza cu aplicarea principiului recalculării pensiei la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu este menținut de instanța de jurisdicție constituțională, iar dreptul subiectiv constituit în baza unei legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material și procedural.

La 11 ianuarie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 29 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, considerându-le neîntemeiate și ilegale prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

A relatat că începând cu 1 iulie 2011, drepturile de pensionare a procurorilor sunt reglementate de prevederile art. 46² din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, care nu prevede faptul că pensiile procurorilor și indemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor.

La fel, a menționat că prin hotărârea nr. 27 din 20 noiembrie 2011 a Curții Constituționale, au fost recunoscute ca fiind constituționale prevederile Legii nr. 56 din 9 iunie 2011, care prevăd condițiile noi privind asigurarea socială a procurorilor în exercițiu cât și a celor în demisie.

Recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normelor de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiu aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) Cod administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 29 noiembrie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 11 ianuarie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Mariana Pitic

Tamara Chișca-Doneva